№ 8. Środa 11. Stycznia 1860. Rok wydania 50.

GAZETA LWOWSKA.

*Z Dodatkami dziennym i tygodniowym kosztuje w prenumeracie: **Bez poczty:** kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. **Z pocztą** kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 centów wal. austr. — **Inserc ya** w półkolumnie, drukiem garmont 7 centów od wiersza. — **Reklamacye** są wolne od opłaty pocztowej.*

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Podaje się do wiadomości powszechnej, że banknoty w monecie konwencyjnej przyjmowane będą po dzień 30. kwietnia 1860 we wszystkich publicznych kasach i urzędach w drodze wypłaty i podług skali 105 zł. waluty austryackiej za 100 zł. m. k.

Z c. k. dyrekcyi finansów krajowych.

Lwów, 21. grudnia 1859.

Mianowany dekretem wys. c. k. ministeryum sprawiedliwości c. k. notaryusz w obrębie samborskiego sądu obwodowego z siedzibą w Samborze, dr. *Teofil Mochnacki*, złożył przepisaną przysięgę w tutejszym wyższym sądzie krajowym.

Co się niniejszem podaje do wiadomości powszechnej.

Z c. k. wyższego sądu krajowego.

Lwów, 9. stycznia 1860.

Sprawy krajowe.

(Posiedzenie komisyi obradującej nad ustawą gminną na dniu 3. grudnia.)

(Ciąg dalszy.)

§. 117. „Do powzięcia ważnej uchwały potrzeba, by przynajmniej dwie trzecie części ustanowionej dla rady gminnej liczby „członków brały udział w głosowaniu, przyczem jeżeli liczba „członków rady gminnej nie da się podzielić przez trzy, ma pozostały ułomek liczyć się jako całość i przypada do tych dwóch „trzecich części. Powołani na zwyczajne lub nadzwyczajne posiedzenia członkowie rady gminnej podpadają grzywnie pieniężnej od „pięciu do dwudziestu pięciu złotych do kasy gminnej, jeżeli bez „dostatecznego usprawiedliwienia swej niebytności nie staną na posiedzeniu.“

Na wniosek jednego z członków komisyi zapadła większością głosów uchwała opuścić zawarte w tym paragrafie obostrzenie, by ułamki, jakie ukażą się przy obliczaniu potrzebnych do powzięcia ważnych uchwał dwóch trzecich części rady gminnej uważać za całość i przyliczać do dwóch trzecich części.

Podobnież powzięto na wniosek innego członka komisyi uchwałę, by co do ustalonej w tym paragrafie grzywny pieniężnej przyjąć maximum 25 zł., opuścić jednak minimum 5 zł. jako za wysokie.

Co do reszty przyjęto osnowę paragrafu.

§. 118. „Głosowanie odbywa się ustnie, wyjąwszy w wypadkach wyboru, na których ustawa przepisuje głosowanie za pomocą „kartek.“

Referent nadmienia, że komitet powziął uchwałę, zmienić ten paragraf w ten sposób, by w porządku głosowanie szło ustnie. W instrukcyi postępowania dla rady gminnej należy potem oznaczyć, kiedy głosowanie ma nastąpić za pomocą kartek czyli balotowania.

Uchwałę komitetu przyjęto większością głosów.

§. 119. „Uchwała rady gminnej zapada po absolutnej większości „głosów. W obec równie podzielonych głosów rozstrzyga głos „przedyduącego.“

Paragraf ten przyjęto bez debaty jednogłośnie.

§. 120. „Posiedzenia rady gminnej nie będą publiczne, wyjąwszy przy szczególnych uroczystych aktach, przy których stanowcze przepisy nakazują wyraźnie postępowanie przeciwne.“

Referent nadmienia, że komitet uchwalił większością głosów, że posiedzenia rady gminnej mają odbywać się publicznie z przypuszczeniem uprawnionych do głosowania za kartami wstępu.

Przy głosowaniu nad tą kwestyą oświadczyła się większość głosów przeciw publicznemu tokowi obrad, bo w takich razach nie obeszłoby się bez przeszkód i szkodliwych wpływów, z drugiej zaś strony wolno każdemu członkowi gminy wglądać we wszystkie rozprawy rady gminnej.

§. 121. „O powziętych uchwałach należy prowadzić protokół, „który ma podpisać przewodniczący z dwoma radcami gminy i „sekretarz.“

„Protokół ten wolno każdemu członkowi gminy przejrzeć „w magistracie.“

§. 122. „Bliższych postanowień co do postępowania z sprawami udzieli instrukcya.“

Paragrafy 121 i 122 przyjęto jednogłośnie.

Rozdział VI.

O zakresie działania magistratu miejskiego.

§. 123. „Magistrat zawiaduje jako zwierzchność gminy sprawami gminy. Jego funkcye rozpadają się na dwie części“:

„*A.* Wewnętrzne sprawy gminy, i“

„*B.* publiczne sprawy gminy.“

§. 124. „Sprawy pierwszego rodzaju (123 *A.*) załatwia magistrat miejski według uchwał i pod kontrolą rady gminnej. Tutaj „należą szczególnie“:

„1. Należące do magistratu urzędowanie w sprawie wyborów „do reprezentacyi gminnej.“

„2. Urzędowanie co do mianowania i stosunków służbowych, „urzędników i sług przy magistracie, urzędach podwładnych i zakładach miejskich“;

„3. Zastępowanie gminy miejskiej jako gminy na zewnątrz, „tak w cywilnych sprawach prawniczych, jakoteż w komunikacyi „urzędowej z władzami administracyjnemi państwa, z innemi gminami „i pojedyńczemi osobami“;

„4. Administracya własności gminy i przeznaczonych na pokrycie potrzeb gminnych środków w całej rozciągłości“:

„5. Zupełny zarząd tak co do należących bezpośrednio do „gminy miejskiej pieniędzy i przedmiotów realnej wartości, jako „też i tych, które gmina na rachunek państwa lub innych zakładów „i osób przyjmuje, przechowuje i odwozi“;

„6. Prowadzenie i nadzór kas i innych do prowadzenia rachunków albo do administracyi powierzonego dobra przeznaczonych „urzędów lub zakładów pomocniczych“;

„7. Nadzór nad zaopatrywaniem ubogich i przestrzeganie „istniejących w tym względzie urządzeń“;

„8. Nadzór, prowadzenie i administracya wszystkich zakładów, „które wzniesiono na koszt gminy, lub które inni założyli na miejskie cele, jeżeli co do ostatnich fundator innego nie wydał postanowienia“;

„9. Zarząd nad budowlami i staranie o założenie i utrzymanie „gminnych gościńców, dróg, mostów, kanałów, studzien, wodociągów „i innych zakładów, tudzież brzegów i tam przy wodach należących do gminy“;

„10. Przestrzeganie urządzeń co do oczyszczania publicznych „dróg i placów, co do burkowania i oświetlenia“;

„11. Utrzymywanie i zarząd nad zakładami do gaszenia ognia „i w ogóle staranie o założenie i utrzymanie wszystkich w interesie „policyi miejscowej potrzebnych zakładów i urządzeń, jako też o „kroki zaradcze do usunięcia niebezpieczeństw zagrażających osobom lub własności przez powodzie lub inne wypadki elementarne, „wreście o wspieranie uciśnionych w jakiemś gminę dotykającem „nieszczęściu“;

„12. Staranie o zaopatrzenie w żywność miasto“;

„13. Rozporządzenie kroków prawnych, aby w porę zebrać „potrzebne na wypełnienie tych powinności środki pieniężne“;

„14. Nadzór nad granicami obrębu gminnego.“

§. 125. „Pisma wychodzące w imieniu gminy muszą być zaopatrzone podpisem burmistrza lub pierwszego deputowanego miejskiego. Dokumenta, na których mają opierać się zobowiązania „gminy w obec trzeciej osoby muszą być podpisane przez burmistrza lub pierwszego deputowanego miejskiego i przez drugiego „jeszcze deputowanego miejskiego lub radcę magistratualnego.“

„Jeżeli dokument odnosi się do sprawy, do której załatwienia „potrzeba przyzwolenia rady gminnej, lub wyższego potwierdzenia, „to oprócz tego musi być wykazane w dokumencie to przyzwolenie „lub potwierdzenie, a zarazem zaopatrzone podpisem dwóch radców „gminy.“

§. 126. „Magistrat naradza się i uchwala we wszystkich „sprawach gminnych, nie zastrzeżonych uchwałom rady gminnej; „ale i w przedmiotach pozostawionych uchwałom rady gminnej,

„naradza się magistrat naprzód i komunikuje je z swojemi wnio-„skami radzie gminnej.“

§. 127. „Magistrat ma powzięte prawnie uchwały rady gmin-„nej, jeżeli muszą być poddane pod wyższe potwierdzenie, przed-„kładać przełożonej władzy, a jeżeli tego nie potrzeba, lub jeżeli „wyższe potwierdzenie nastąpiło, ma je wprowadzać w wykonanie.“

§. 128. „Jeżeli jakaś w zakres działania rady gminnej wpa-„dająca sprawa, byłaby tak naglącej natury, że bez wielkiej szkody „i niebezpieczeństwa dla gminy nie możnaby zasiągnąć uchwały „rady gminnej, to może magistrat, lub jeżeliby i jego zdania zasię-„gnąć niepodobna, burmistrz, obadwa pod swą odpowiedzialnością „wydać potrzebne rozporządzenie; następnie jednak musi być wy-„jednane przyzwolenie rady gminnej, lub jeśli tego potrzeba i wyższe „potwierdzenie.“

§. 129. „Magistrat ma corocznie na najbliższy rok admini-„stracyjny ułożyć budżet dochodów i wydatków kasy gminnej i „zakładów gminnych, i przynajmniej na dwa miesiące przed rozpo-„częciem tego roku ma budżet ten radzie gminnej przedłożyć do „rozpoznania i ustalenia.“

„Na czternaście dni przed tem rozpoznaniem ma budżet ten „leżeć w magistracie wolno do przejrzenia członkom gminy, a „przypomnienia, jakie ci bądź ustnie zaniosą do protokołu, bądź „objawią pisemnie, mają być przy rozpoznawaniu wzięte pod roz-„wagę. Przynajmniej na miesiąc przed rozpoczęciem administra-„cyjnego roku musi być ustalony w radzie gminnej budżet prze-„dłożony przełożonej władzy.“

§. 130. „Najdłużej w dwa miesiące po skończonym roku ad-„ministracyjnym muszą być radzie gminnej do rozpoznania i zrefe-„rowania przedłożone należycie dokumentami co do dochodów i „wydatków zaopatrzone rachunki roczne tak od magistratu jako „też od administracyi zakładów gminnych.“

„Na czternaście dni przed tem rozpoznawaniem muszą rachunki „leżeć w magistracie wolno do przejrzenia członkom gminy, a „przypomnienia, jakie ci bądź ustnie zaniesą do protokołu, bądź „objawią pisemnie, mają być przy rozpoznawaniu wzięte pod „rozwagę.“

§. 131. „Co roku ma być przełożonej władzy przedłożony „sumaryczny wyciąg z rozpoznawanych i potwierdzonych w radzie „gminnej rachunków rocznych, tudzież sumaryczny wykaz stanu „własności gminy i zakładów gminnych.“

Paragrafy 123—131 przyjęto bez debaty jednogłośnie.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

(Stypendya stanowe. — Zniesienie fortyfikacyi w Salzburgu. — Sprostowanie pogłosek dziennikarskich.)

Lwów, 10. stycznia. W przeszłym roku szkolnym 18$^{58}/_{59}$ zostały uwolnione dwa stypendya po 105 złr. wal. austr., z zapisu Andrzeja Żalchockiego dla polsko-szlacheckich synów przeznaczone. Do ubiegania się o nie rozpisał był wydział Stanów konkurs, naznaczając termin do końca października 1859 r.

W tym przepisanym czasie zgłosiło się dziewięciu ubiegających się. Gdy czterech z nich nie złożyło dostatecznego dowodu szlachectwa, przeto pozostało pięciu, a między tymi dwóch, ktorzy tak dla celującego postępu w naukach i obyczajach, jak i dla innych okoliczności, na szczególne uwzględnienie zasłużyli.

Otrzymali więc stypendya: 1) Jan *Korczyński*, uczeń klasy IV. w gimnazyum brzeżańskiem, od obojga rodziców osierocony i bez żadnego majątku, który wykazał, iż w poczcie 35 uczniów klasy III. był trzecim z kolei.

2) Zenon Sylwester *Rojek*, uczeń klasy II. normalnej w szkole lwowskiej wzorowej, syn ingrossisty tabuli krajowej, mającego do utrzymania z szczupłej swojej płacy czworo dzieci. — Udowodnił on także celujący postęp w naukach.

Wiedeń, 8. stycznia. Najwyższem pismem własnoręcznem do ministra spraw wewnętrznych z dnia 4. stycznia b. r. raczył Jego c. k. apost. Mość przyzwolić najłaskawiej na zniesienie fortyfikacyjnego obrębu twierdzy Salzburg.

Istnienie i utrzymywanie tego obrębu nie tylko że nie pozwalało miastu rozszerzać się odpowiednio swej ludności, ale przytłumiało także wszelką chęć do nowych budowli i stawało na przeszkodzie wielu stosownym i potrzebnym przebudowywaniom. Powody te skłoniły reprezentacyę gminną Salzburga zanieść do stóp tronu usilną prośbę o najłaskawsze uchylenie złego, a pomienione najwyższe postanowienie przychyliło się w zupełności do tej prośby.

— *Gazeta wiedeńska* pisze:

Gazeta powszechna podaje pod d. 27. grudnia wiadomość, że wielu wysokiej szlachty w służbie publicznej powzięło postanowienie, służyć bezpłatnie, by przynieść ulgę publicznemu skarbowi i wesprzeć zasłużonych, ostatniemi czasy pensyonowanych ludzi.

Że doniesienie to fałszywe, wypływa prawie bez zaprzeczenia. Bez wątpienia nietylko ci pomienieni panowie, ale i każdy poddany austryacki (byle mu tylko pozwoliły pomyślne stosunki majątkowe) poniósłby rad i taką i zupełnie inną jeszcze ofiarę, ale żadnemu nie wpadłoby na myśl podobnie jak tu przytoczono, uprzedzać swego monarchy, wskazując choćby tylko w zbliżeniu, w jaki sposób ma być ofiara ta użyta.

(Patent regulujący przedsiębierstwa przemysłowe, rzemieślnicze i rękodzielnicze.)
(Ciąg dalszy.)

§. 85. Jeśli przez wzgląd na większą liczbę robotników lub rodzaj ich zatrudnienia okaże się potrzeba szczególnej staranności względem wsparcia robotników w przypadkach nieszczęścia lub choroby, przedsiębierca obowiązany jest albo urządzić w swoim zakładzie osobną kasę wsparcia, do której się przyczynia robotnicy, albo też przystąpić do innej już istniejącej takiej kasy.

§. 86. Niewolno używać dzieci niemających jeszcze lat 10ciu do roboty w większych zakładach przedsiębierczych; dzieci od 10 do 12 lat mogą być jedynie użyte za okazaniem pozwolenia wydanego przez przełożonego gminy, na podanie ojca lub opiekuna, i to do takich tylko robót, które nie są szkodliwe zdrowiu i nie tamują rozwoju sił fizycznych.

Pozwolenie może być wtedy tylko wydane, jeśli zatrudnienie w zakładzie przedsiębierczym niestoi na przeszkodzie odwiedzaniu szkoły zwyczajnej, lub jeśli przedsiębierca urządził szkoły osobne, w których dzieci dostatecznie kształcone być mogą według przepisów władzy szkolnej.

§. 87. Dzieci niżej lat 14 nie mogą być używane dłużej do pracy nad 10 godzin dziennie; od 14 do 16 lat, dziennie najwięcej już godzin 12 i to z odpowiednim podziałem na czas wypoczynku.

Po godzinie 9. wieczorem i przed 5tą zrana nie mogą być użyte dzieci nie mające jeszcze lat 16. Jednakże w takich przedsiębierstwach, gdzie dzień i noc idzie robota, a bez czego ruch przedsiębierstwa doznałby szkody, może władza dozwolić, aby dzieci nie mające jeszcze lat 16, wszelako nie młodsze nad lat 14 mogły być użyte do zatrudnienia w nocy, pod warunkiem jednak stosownej przemiany dniem i nocą.

Również w wypadkach potrzeby nadzwyczajnej władza może dozwolić na chwilowe przedłużenie czasu roboczego o 2 godzin dla robotników nie mających jeszcze lat 16, wszelako na czas nie dłuższy nad cztero-tygodniowy.

b) Terminatorowie.

§. 88. Za terminatora uważa się tego, kto do samoistnego przedsiębiercy przemysłowego wstępuje w obowiązek dla praktycznego wyuczenia się jego zarobkowości.

§. 89. Przedsiębierca chcąc trzymać terminatorów małoletnich musi mieć skończonych 24 lat wieku.

Ci, którzy byli skazani za jakąbądź zbrodnię, albo za jakie przestępstwo popełnione z chciwości lub przeciw moralności publicznej, albo za przekroczenie w tej mierze, jak również i ci, którym na zasadzie §. 137 odjęto prawo trzymania terminatorów, nie mogą przyjmować terminatorów małoletnich, a dawniej przyjętych nie wolno im nadal zatrzymywać.

Polityczna władza krajowa jest jednak umocowana w przypadkach, w którychby nie zachodziła obawa jakiego nadużycia lub uszczerbku, udzielać wyjątkowo pozwolenia po zasiągnięciu zdania od gremium.

§. 90. Przyjmowanie terminatorów małoletnich odbywać się ma na podstawie umowy obejmującej w sobie warunki przyjęcia i obchodzenia się z terminatorami, a mianowicie oznaczającej czas nauki. Jeśli pryncypał należy do cechu (gremium, zgromadzenia), umowa ta ma być zawarta przed starszym cechu, w innym zaś razie przed przełożonym gminy, i u niego ma być przechowana.

§. 91. Przyjmując terminatora można zastrzedz czas próby, w ciągu której każda z obu stron może dobrowolnie odstąpić.

Czas próby nie może trwać dłużej nad dwa miesiące.

§. 92. Czas trwania nauki (terminowania), opłata za to, warunki wyżywienia, pomieszkania i t. d., zależy od dobrowolnej umowy; wszelakoż nie można umawiać się o dłuższy czas nauki nad ten, jaki według zwyczaju miejscowego za najdłuższy uchodzi.

W braku umowy osobnej, należy trzymać się zwyczaju miejscowego.

§. 93. Terminator winien jest pryncypałowi swojemu posłuszeństwo, wierność, pilność, przyzwoitość, dotrzymanie tajemnicy, i powinien według jego poleceń zajmować się robotą.

Terminator małoletni poddany jest karności domowej pryncypała, i ma prawo do jego opieki i pieczy.

§. 94. Na wypadek choroby, terminator mieszkający w domowem kole pryncypała, ma prawo do takiejże pomocy, jaką obowiązany jest służbodawca dawać swoim sługom według wydanych w tej mierze przepisów powszechnych.

§. 95. Pryncypał winien się zajmować wykształceniem rękodzielniczem swego terminatora, i nie może pozbawiać go potrzebnego do tego czasu i sposobności używaniem go do innych zatrudnień.

Ma nakłaniać małoletniego terminatora do pracowitości i dobrych obyczajów, do pełnienia obowiązków religijnych, do uczęszczania na naukę prawem przepisaną, a jeśli w miejscu znajduje się szkoła rzemieślnicza dla terminatorów — i do jej odwiedzania; winien wystrzegać się złego obchodzenia się z terminatorem, i niedozwalać tego także czeladzi i domownikom.

W razie choroby lub ucieczki terminatora małoletniego, jak niemniej w innych ważnych zdarzeniach, które wymagają wdania się rodziców, opiekunów lub innych powinowatych, powinien ich o tem uwiadomić. (C, d. n.)

Hiszpania.

(Chrzest nowonarodzonej infantki. — Przygotowania wojenne. — Syn księcia Nemours Orleańskiego w wojsku hiszpańskiem. — Z teatru wojny.)

Madryt, 1. stycznia. Nowonarodzoną księżniczkę trzymali do chrztu książę i księżna Montpensier. Infantka otrzymała imię *Marya*. Dostojni rodzice chrzestni ofiarowali Ich Mości Królestwu, guwernantce król. dzieci i mamce Infantki kosztowne upominki, a zakładom dobroczynności w Madrycie 3000 fr. Królowa kazała rozdać pomiędzy ubogich 75.000 fr.

— Przygotowania wojenne nie ustają; znowu odpłynęło do Afryki 44 dział, między temi 6 gwintowanych i znaczna liczba wojska. Zapewniają, że między Ceutą i Tetuanem ma się ustawić 20 batalionów armii hiszpańskiej, ażeby Maurowie nie zniszczyli gościńca, którym ma być dostarczana żywność wojskom przeznaczonym do oblęgania Tetuanu. Nastąpi to jednak dopiero za nadejściem świeżych wojsk, których siła wynosić będzie 80.000 ludzi.

— Gaston książę Orleański, hrabia Eu, syn księcia Nemours został mianowany chorążym w pułku konnych strzelców Albuery. Młody książę będzie zawsze przy boku pułkownika-lejtnanta Miguela Velarde y Menandez, który należy do sztabu jeneralnego.

— 3. stycznia. Przedwczoraj mieliśmy 450 rannionych i 50 poległych. Flota bombardowała nieprzyjacielskie zastępy z pomyślnym skutkiem. Wczoraj zrana postąpiły cztery szwadrony $1\frac{1}{2}$ mili, nie napotkawszy żadnego oporu. Maurowie postępowali z naszem wojskiem dwie mile w równoległym kierunku. — Według wiadomości z Gibraltaru z 24. grudnia nie chciał O'Donnell przystąpić do ataku na Tetuan, aż pokąd nie nadejdą z Hiszpanii posiłki.

Anglia.

(Książęta orleańscy w Edynburgu. — Widoki o przyszłej wyprawie chińskiej.)

Londyn, 5. stycznia. Trzech młodych książąt familii orleańskiej: Książę Alençon (drugi syn księcia Nemours), książę Penthiére (jedyny syn księcia Joinville) i książę Kondeusz (najstarszy syn księcia Aumale) jadą na przyszły tydzień do Edynburga dla uczęszczania na tamtejszy uniwersytet, a doktorowi Schmitz poruczono dyrekcyę ich nauk.

— Gazeta *Times* po kilkutygodniowem roztrząsaniu nadesłanych do niej pism względem wojny z Chinami przyszła, jak piszą do gazety pruskiej, do tego przekonania, że ta wojna nie wynagrodzi kosztów łożonych, i mówi: „Na nieszczęście i my jesteśmy wplątani w powszechną krucyatę oryentalną, dlatego ważną jest rzeczą w tej chwili powziąć stałe postanowienie, jak dalece się w tę wojnę zapuścić mamy. Na to powinniby się zgodzić wszyscy, jakie bądź ich są widoki bądź kupieckie, bądź religijne, że wojny chińskie do niczego nie doprowadzą. Przechodzi to naszą możność narażać jeszcze dłużej na niebezpieczeństwo nasze wojsko, pieniądze i sławę. Wojna, którą teraz zamierzamy, — jeśli w ogóle w drodze negocyacyi nie będzie odwróconą — powinna być krótką i stanowczą. Jeżeli jakim skarceniem zdołamy u chińskiego rządu wyjednać raz na zawsze uszanowanie dla traktatów, tedy nie będziemy się sprzeciwiali łożonym kosztom. Ale osiedli w Hongkong, Amoy, Foszow, Ningpo i Szanghai krajowcy nasi, powinni być przekonani, że w obec strasznej śmiertelności między majtkami i żołnierzami na wybrzeżu i w Hongkongu, i w obec kosztów wyprawy, tutejsza publiczność nasza nie ścierpi ciągłego utrzymywania wielkiej zbrojnej siły na wodach chińskich, i nigdy nie przymie na siebie odpowiedzialności za angielsko-chińską wojnę."

Francya.

(Sprostowanie. — Mury i bramy Paryża na sprzedaż. — Wiadmości bieżące. — Paryska kasa oszczędności.)

Paryż, 5go stycznia. *Constitutionnel* oświadcza z upoważnienienia, że bezzasadną jest wiadomość, jakoby arcybiskup paryski wyrażał się w dzień nowego roku w obec kapituły metropolitalnej bardzo smutno o położeniu kościoła. Właśnie przeciwnie upraszał arcybiskup kapitułę, ażeby wspólnie błagała Boga o spokój, i zalecał oraz zaufanie.

— Ośm części pawilonów bramy i muru Paryża, przeznaczonych na zniesienie, puszczono przedwczoraj w drodze licytacyi najwięcej dającym za 131.396 fr., to jest przeciętnie po 16.424 fr. za jedną część. A że mur Paryża podzielono na 40 części, tedy do skarbu miejskiego może wpłynąć za ten materyał suma 656.960 franków. Mur otaczający Paryż budowany był wraz z pawilonami bramy od r. 1786 do 1788 i kosztował dzierzawców jeneralnych wraz z gruntem 25 milionów.

— Z uderzeniem godziny dwunastej, która ogłosiła wstęp roku 1860 otworzono stare baryery Paryża i biura na nowej linii rozpoczęły funkcye swoje. — W starym forcie w Vincennes odkryto w takzwanych gmachach Królowy wiele przepysznych malowideł pędzla Filipa de Champagne.

— Kasa oszczędności miasta Paryża zamknęła swe rachunki dnia 24. grudnia i przedłożyła sprawozdanie. Kapitał włożony, który w początku roku 1859 wynosił 48,783.000 fr., i z powodu ostatniej 500 milionowej pożyczki zmniejszył się więcej niż o 3 miliony, podniósł się teraz znowu na 48 milionów 668.246 franków. Liczba osób, które ulokowały swój majątek w początku roku wynosząca 231.647 osób, jest teraz 236.720, przeto większa o 5073.

Włochy.

(Wiadomości bieżące.)

Medyolan, 1. stycznia. Podesta Medyolanu odjechał z dwoma asesorami do Turynu, by przedstawić rządowi niestosowność uchwalonych podatków. — Rząd powołał znaczną liczbę rozpuszczonych żołnierzy lombardzkich, i mają być rozdzieleni między grenadyerów i strzelców alpejskich.

Rosya.

(Książę Baryatyński oczekiwany. — Wiadomości bieżące. — Zniesienie poddaństwa u Kirgizów.)

Petersburg, 30. grudnia. Książę Baryatyński, który codzień jest tutaj spodziewany z Tyflidy, będzie przyjmowany z wielkiemi honorami, i zasługuje, bo położył koniec 33letniej wojnie, co kosztowała tak wiele krwi i pieniędzy, i zasłużył na podziękę narodu. Zawdzięczają mu także pomysł do kolei żelaznej, która będzie łączyć czarne morze z kaspijskiem. Mówią, że n e powróci do Tyflidy, lecz jeżeli stan zdrowia jego pozwoli, będzie mianowany w miejsce Michała księcia Gorczakowa namiestnikiem Polski.

— Baron Korf mianowany naczelnik nowej władzy cenzury podał o dymisyę i otrzymał.

— W jednej części państwa rosyjskiego zniesiono już istotnie poddaństwo. Kirgizowie sybirscy — jak donosi jeneralny gubernator zachodniej Syberyi ministrowi spraw wewnętrznych — podzielając szlachetne zamiary Cesarza, postanowili jednogłośnie uwolnić niezwłocznie wszystkich swoich niewolników, jak również ogłosić wolnymi na przyszłość wszystkich poddanych, którychby dostali w posagu lub w inny sposób, i przyznać im wszelkie prawa ludu kirgizkiego. Rząd krajowy zajął się już wykonaniem tej chwalebnej uchwały.

Księstwa Naddunajskie.

(Poselstwo księcia Kuzy.)

Rozwiązując dywany w Jasach i Bukareszcie wyłożył w poselstwie książe Kuza swój plan reorganizacyi połączonych księstw z tym dodatkiem, że minął już czas prowizoryów i politycznych agitacyi, a kraj może się oddawać stałym zatrudnieniom i zajmować sprawami wewnętrznemi. Poselstwo przechodzi następnie kolejno wszystkie gałęzie administracyi. *Skarb państwa* — mówi poselstwo — znajdował się w prawdziwem niebezpieczeństwie. ale połączenie kas specyalnych z ministeryum finansów i utworzenie władz kontroli przywróci równowagę między dochodami a wydatkami. Nowa pożyczka jest blizką ukończenia a ma być także utworzony bank obiegowy i kredytu ziemskiego. *W sadownictwie* uwzględniać się będzie nie tylko znajomość prawa ale i uczciwość kandydatów. W sprawach wyznań publicznych będzie szanowana wolność sumienia i wiary, wszakże panująca obecnie grecka nieunicka religia pozostanie i nadal religią państwa. Rząd będzie się starał szczególniej, by położyć kres nadużyciom nazbyt częstych rozwodów. Funkcye ministeryum spraw wewnętrznych a innych ministeryów mają być ściśle odgraniczone i wojsko będzie utrzymywane w dostatecznej sile, by utrzymać spokój publiczny i ukarać wichrzycieli. W departamencie robót publicznych podjęły się towarzystwa kapitalistów w przeciągu 5 do 6 lat pobudować wszystkie potrzebne drogi, mosty i kanały. Rozdzielony na ogół ludności niski podatek poda dostateczne do tego środki, a wtedy dopiero można będzie pomyśleć o budowie zyskownych kolei żelaznych i jednoczesnem exploatowaniu pokładów żelaza i węgla kamiennego. Do publicznego oświecenia ma przyczyniać się i kler, a handlowi, rolnictwu i przemysłowi pragnie rząd jak najszersze otworzyć pole. Co do obcych wyraża poselstwo nadzieję, że dadzą się zaprowadzić sądy wyjątkowe.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Londyn, 7. stycznia. Podług artykułu dzisiejszej *Morning Post* zdaje się, że kongres nie przyjdzie do skutku. Francya nieofiarowała Anglii żadnego traktatu, i przeto nie istnieje pisemna umowa między obydwoma mocarstwami. Zresztą — zapewnia *Morning Post* — obstaje gabinet angielski przy swojem zdaniu, że ani francuska ani austryacka interwencya nie powinna wpływać na ukonstytuowanie się ludności Włoch centralnych.

Medyolan, 6. stycznia. Przyjechał tu Garybaldi, i ma być mianowany jeneralnym inspektorem lombardzkiej gwardyi narodowej. — W nocy z 3. na 4. b. m. zrabowano kuryerów z Mantuy, Wenecyi i Piacency.

Turyn, 6. stycznia. Wczorajszy dziennik urzędowy ogłasza okolnik ministra spraw wewnętrznych względem wyborów do izb. Verdi przyjechał do Genuy i myśli zabawić tam kilka miesięcy.

Sassari, 1. stycznia. Rząd skonfiskował manifest komitetu mieszczańskiego do ludu i wytoczył proces.

Florencya, 4. stycznia. W pałacu pana Buoncompagni znaleziono podłożone bomby Orsiniego, i policya uwięziła kilka podejrzanych. Także za dążności republikańskie skazał sąd kilka osób na 6 miesięczne więzienie.

Rzym, 1. stycznia. Gazeta urzędowa podaje artykuł przeciw znanej broszurze paryskiej.

Neapol, 1. stycznia. Król ułaskawił znowu 50 skazanych.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 10. stycznia.

Hotel europejski: PP Młocki Fr., z Zulina.
Hotel Langa: Ustrzycki Wal., z Zamiechowa.
Hotel Kuhna: Raczyński Felix, z Malnowa — Lityński Daw, z Romanowa.
Zajazd podolski nr. $509\frac{3}{4}$: Aulich Ern., c. k. prz. pow., ze Złoczowa.
Hotel krakowski: Kmicikiewicz Jer., gr. kat. dziekan, z Gajów. — Zieliński Apol., z Krakowa.
Pod kolej żelazną: Marmorosz Józef, z Karowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 10. stycznia.

PP. Hr. Thun-Hohenstein, c. k. pułkownik, do Budy — Hr. Stadnicki Bron., do Babiniec. — Hr. Krasicki Edm., do Brodów. — Hr. Forgasz Emil, c. k. rotm., do Żółkwi. — Hr. Krasicki Michał, c. k. podporucznik, do Stratyna. — Zeltmann Karol, c. k. nadkomisarz finansowy, do Żółkwi. — Lewicki Ludwik, c. k. podporucznik, do Wiednia. — Jarnutowski Jan, do Hermanowiec

TEATR.

Dziś na scenie polskiej po raz pierwszy: **„Szlachectwo Duszy,“** komedya w 3 aktach wierszem Jana Chęcińskiego.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 9. stycznia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
	'''					
7. god. zrana	329.53	— 2.2°	90.9	północny	sł.	pochmurno
2. god. po poł.	329 80	+ 0.4°	89.4	zachodni	„	„
10. god. wiecz.	329.94	+ 0.3°	92.7	„	„	śnieg

Wysokość śniegu 5.'''

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 10. stycznia.

Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 78.50. Metaliki po 5% za 100 zł. 72.05; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—. Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—; Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Akcye. Banku narodowego sztuka 876.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 200.—; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—

Wexlowy. Augsburg za 100 zł. południ. niemieck. waluty 108 45. — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 126.80. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 5.99, dukaty ces. pełnej wagi —.—, korony —.—, półkorony —.—.

Kurs lwowski.

Dnia 10. stycznia.		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	5	89	5	93
Dukat cesarski	„ „	5	93	5	96
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	20	10	25
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	93	1	94
Talar pruski	„ „	1	90	1	92
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	82	80	83	13
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	72	75	73	—
5% Rożyczka narodowa	bez kuponów	78	75	79	—

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 10 stycznia.	zł.	cent.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po . . . wal. austr.	—	—
„ przedał „ „ 100 po	83	—
„ dawał „ „ 100	82	50
„ żądał „ „ 100	—	—
Vartość kuponu od 100 złr.	—	10½

Kurs giełdy wiédeńskiej.

Dnia 7. stycznia.

1. Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	68.50	68 75
Z pożyczki narod. po 5%	79 40	79 60
Z r. 1851, ser. B. po 5%	97.50	— —
Metaliki po 5%	72.79	72 90
dtto. „ 4½%	64.25	64.75
dtto. „ 4%	56.25	56.75
dtto. „ 3%	43.—	43.25
dtto. „ 2½%	36.25	36.50
dtto. „ 1%	14.15	14.25
Przez. do wylos. z r. 1834	360.—	365.—
„ 1839	121.—	121.50
„ 1854	111.75	112 —
Renty Como po 42 lir. aus.	15.50	16.—
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	71	71.50
„ „ 4½%	63 50	64.
„ „ 4%	55.50	55.75
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 3½%	48.—	48.50
„ 3%	64.	65.—
„ 2½%	60.—	62.—
„ 2¼%	54.—	55.—
„ 2%	48.—	49.—
„ 1¾%	43.—	44.—
dtto. z procent za granicą „ 5%	71.—	71.50
„ 4½%	63 50	64.—
„ 4%	55 50	55.75
B. Krajów koronnych		
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł. Niższej Austryi	91.50	92.50
Węgier	73.25	73.75
Ban. Tem., Kroacyi i Sławonii	72.—	72.50
Galicyi	72 75	73.25
Bukowiny	70 50	71 —
Siedmiogrodu	70.50	71.—
innych krajów kor.	86.—	94.—
Z klauz los r. 1867	—.—	—.—
Lom. wen. poż. z r. 1850	99.50	100.—
Wen. pożyczka z r. 1859	80.25	80 75

	pien.	towar.
Dług Tyrolu po 5%	71.	71.50
„ „ 4%	55.50	55.75
„ „ 3½%	48.—	48.50
Dług Salcburga „ 3%	42.—	42.50
„ „ 2½%	35.—	35.50
Dług Krainy „ 2%	27.—	28.—
„ „ 1¾%	25.—	26.—

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien.	towar.
po 3% za 100 zł.	—.—	24.—
„ 2½% za 100 zł.	—.—	21.—
„ 2¼% za 100 zł.	—.—	18.—
„ 2% za 100 zł.	—.—	16.—
„ 1¾% za 100 zł.	—.—	14.—

3. Akcye.

	pien.	towar.
Banku nar.	893.—	895.—
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	204.—	204.20
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	580 —	582.—
Półn. kolei po 1000 zł. m. k.	1928 —	1930
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	271 20	272 —
Kol Ces. Elżbiety po 200 zł.	176 25	177.75
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	139.—	139 50
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 100 zł. (50%) wpłaty	105.—	105.—
Lomb.-wen. kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą (50%)	154.50	155.50
Kol. Karola Lud. po 200 zł. m. k. z wpł. po 60 zł. (30%)	69.—	69.50
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	24.—	26.—
dtto. II. emis. po 200 zł. m. k.	55.—	60.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	575.—	580.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	—.—	—.—
z wpłatą 60 zł. (30%)	—.—	—.—
Kol. Bern. Ross. po 200 zł.	—.—	—.—
dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k.	—.—	200.—

	pien.	towar.
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	130.—	135.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	454.—	456.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	228.—	230.—
Mosts łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	330.—	340.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. m. k.	340.—	345.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k.	—.—	—.—

4. Listy zastawne.

	pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon. 6let. po 5%	101.50	102 —
10 „ 5%	98.—	98.25
przeznacz. do los. po 5%	93.—	93 50
Banku narodowego w wal. austr. na 12 m. 5% za 100 zł.	100.—	—.—
przez. do los. po 5%	88 75	89 —
Gal. Tow. kred. po 4%	82.50	83.—

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar.
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	91.—	92.—
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	130.50	131.—
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	91.—	91.50
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	127.—	128. —
Kol. Gloggn. za 100 zł.	81.75	82.25
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	92.—	92.50
Lloyda za 100 zł.	88.—	89.—

6. Losy.

	pien.	towar.
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	102.25	102 50
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	102.50	102.75
Pożycz. Tryc. po 100 zł. w. a.	125.—	126.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	37.75	38.25
Esterhazego po 40 zł. m. k.	82.—	83 —
Salma „ 40 „ „	40.50	41.—
Palfiego „ 40 „ „	38.—	38.10
Clarego „ 40 „ „	37.50	38.—
St. Genois „ 40 „ „	38.50	38.75
Windischgrätza 20 zł. „	22.75	23.25
Waldsteina 20 „ „	27.25	28.75
Keglevicha 10 „ „	15.50	16.—

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

	pien.	towar.
Amsterdam za 100 zł. hol.	—.—	—.—
Augsburg za 100 zł. w. p.-n.	107.50	107.50
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n.	107.50	107.50
Genua za 100 lir. piem.	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B.	—.—	95.—
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt	125.25	125.50
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 zl. w. a.	—.—	—.—
Marsylia za 100 fr.	49.70	—.—
Paryż za 100 fr.	49.80	49.80
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.
Tryest za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—.—	—.—

(31 dni po ukazaniu.)

Bukareszt za 100 piastr. woł.	—.
Konstantynopol za 100 piast. tur.	— —
Dyskonto weks. Bank. nar.	5%
Procenta za zaliczki Bank. nar. na pap. publ	5%

Kurs złota.

w przecięciu w w. a.

Dukaty ces. men.	— zł. — c.	5 zł.	92 c
dtto. pełnej wagi	— „ — „	5 „	91 „
Korona	— „ — „	17 „	22 „
Półkorona	— „ — „	— „	— „
Napoleondor	— „ — „	— „	— „
Rosyjski impery.	— „ — „	— „	— „

Kurs korony w c. k. kasach 13 zł. 50 c.

KRONIKA.

(Siódma lista składek z wypkuna kart od powinszowania Nowego roku.)

Złożyli PP.: Antoni Reiss, c. k. radca namiestnictwa 2 zł., Perlep c. k. buchhalter 1 zł., Erlacher, c. k. wicebuchhalter 1 zł., urzędnicy c. k. buchhalteryi 12 zł. 50c., dalej pp.: Feketó 1 zł., Niedzielski 30c., Łuszczyński 30c., Langner 1 zł., Schmitt 1 zł., N. N. 30c., N. N. 1 zł., Andrassy 1 zł., Lederer 20c., pani Ródkiewicz 2 zł., pp. Cielecki 50c., Schwestka 20c., pani Wagner 40c., pp. Pertak, proboszcz 1 zł., Weisgerber 1 zł., dr. Tytus Lewakowski 1 zł., Gustmann 30c., Dolejaszewski 30c., Krasnopolski 50c., Aniołowicz, c. k. major 1 zł., Kemmel 1 zł., Rosza 1 zł., Wieden 1 zł., Peschke 50c., Mende 50c., Krzyżewski 50c., Mück 50c., Koszacki 25c., Schneider 50c., Hirschberg, c. k. nadkomisarz policyi 1 zł., pani Frieben 9c., p. Neugebauer 20c., pani Fogt 1 zł., pani Fischer 50c., p. Wels 50c., pani Wachtel 25c., pani Czerny 25c., p. Kornecki 1 zł. 5c., pani Trekler 30c., p. dr. Feichinger 50c., Peschel 30c., dr. Diamant 30c., dr. Braun 30c., Reihn 50c., Reihn syn, 30c., pani Hütter 20c., p. Stengel 1 zł., Götz 2 zł., suma 47 zł. 10c., do tego z ostatniej listy 398 zł. 87c., razem 445 zł. 97c. w. a.

(Srodki przeciw zarazie bydła.) Z powodu grasującej obecnie zarazy na bydło rogate, członek galic. Towarzystwa gospodarskiego p. Antoni Kaczkowski dr. medycyny etc. ogłosił drukiem rozprawę o księgosuszu, w której podał środki zapobieżenia tej chorobie i leczenia jej sposobem hemeopatycznym. Rozprawa dr. Kaczkowskiego załącza się przy niniejszym liście okolnym.

Prócz tego podaje komitet Towarz. gospod. do wiadomości interesowanych gospodarzy lekarstwo na tę zarazę, którego pan Kutzker, rządca dóbr księcia Koburg'a, z najpomyślniejszym skutkiem używał: gdyż z 254 sztuk bydła tylko 9 sztuk u niego zachorowało, a z tych tylko 3 sztuki uległo zarazie. Pan Kutzker mieszał 1 kwaterkę kwasu solnego (Salzsäure) z 5 kwaterkami wody, i z tego płynu zadawał swoim zwierzętom codziennie zrana po dwie pełne łyżki stołowe na sztukę, a przytem pilnował, ażeby jego bydło, zaraz po zażyciu lekarstwa, dostawało jeszcze wody do picia. (Landw. Zeitschrift für Oberösterreich z dnia 15. grudnia b. r. nr. 24.)

Pan Höpfner człon. komitetu styryjskiego Tow. gosp. donosi w czasopismie „Allg. Land- und Forstwirthschaftl. Ztg.“ nr. 37 z r. b., że jeszcze w r. 1813 gdy się pojawiła zaraza na bydło (Löserdürre) w okolicy gdzie mieszkał, kazał wszystko swoje bydło całkowicie od głowy do ogona wysmarować olejem czyli dla taniości osadem z oleju, a gdy zaraza w okolicy nie ustawała, po trzech tygodniach powtórzył to smarowanie. Zaraza trwała w sąsiednich stajniach dwa miesiące, mimo tego choć trudno było przerwać z sąsiedztwem komunikacye, u niego ani jedno bydlę niezachorowało.

Zwraca się także uwaga szanownych gospodarzy na artykuł Wiktora hr. Ossolińskiego „Xsięgoszusz, kuracya zaradcza,“ zamieszczony w 2. t. Rozpraw galic. Towarz. gospod. na str. 181—187 wraz z przypiskiem referenta p. Waleryana Krzeczunowicza, podającym trzy doświadczone środki chroniące bydło od zarazy, xsięgosuszem zwanej.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*